

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

СОЦІОЛОГІЯ СІМ'Ї ТА ОСОБИСТОСТІ

спеціальність	054 «Соціологія»	обов'язковість дисципліни	обов'язкова
освітня програма	Соціологія	факультет	Менеджменту, адміністрування та права
освітній рівень	перший (бакалаврський)	кафедра	ЮНЕСКО та соціального захисту

ВИКЛАДАЧ

Грбар Наталя Григорівна

Вища освіта – спеціальність бібліотекознавство та бібліографія

Науковий ступінь – доктор наук із соціальних комунікацій 27.00.03 – книгознавство, бібліотекознавство, бібліографознавство

Вчене звання – доцент кафедри культури, спорту та туризму.

Досвід роботи – 19 років

Показники професійної активності з тематики курсу:

- Авторка двох навчальних посібників та 2 методичних вказівок для практичних робіт з курсу Історія української культури;
- Міжнародний сертифікат. Згідно затвердженого індивідуального плану виконала програму підготовки, включаючи участь в роботі 5-а Міжнародна наукова конференція «Інформаційні та інноваційні технології в XXI столітті (15-16 вересня 2022р)» участь у науково-методичному семінарі «Організація викладання фахових дисциплін в університетах Європейського Союзу» (20 вересня 2022р., Вища школа управління і адміністрації в Ополі, Польща) загальним обсягом 180 год.
- Дисертація «Система професійного спілкування в соціокомунікативному середовищі бібліотечної сфери» та отримала науковий ступінь доктора наук із соціальних комунікацій, диплом ДД №010396 від 26 листопада 2020 р.
- Авторка 2 та співавторка 1 тематичних публікацій;
- Учасниця наукових і методичних конференцій.

телефон	0507587732	електронна пошта	Grabar-ng@ukr.net	дистанційна підтримка	Moodle
---------	------------	------------------	-------------------	-----------------------	--------

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	формування компетентностей для професійної діяльності за спеціальністю «Соціологія»
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, позааудиторні заняття, реферативна робота
Обсяг і форми контролю	4 кредити ECTS (120 годин): 30 годин лекції, 30-практичні; модульний контроль (2 модулі); підсумковий контроль – екзамен.
Вимоги викладача	вчасне виконання індивідуальних завдань, виконання тестових завдань, активність, командна робота
Умови зарахування	згідно з навчальним планом

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Компетенції	ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	Програмні результати навчання	PH02. Розуміти історію розвитку соціології, її сучасні концепції та теорії, основні проблеми.
	ЗК 9. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності).		PH06. Ефективно використовувати різні ролі (зокрема організатора, комунікатора, критика, генератора ідей, виконавця тощо) у команді в процесі вирішення фахових задач.
	ЗК 13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.		

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Модуль 1. Особистість як предмет дослідження в соціології

Лекція 1.	Тема 1 Особистість як соціологічна категорія (2 год)	Лабораторно-практичне заняття 1	Самостійна робота	Підготовка письмової тематичної роботи за будь-якою темою (з представленого нижче переліку) та її захист: 1) Унікальність та соціальність особистості. 2) Особистість як об'єкт і суб'єкт соціальних змін. 3) Характеристика та співвідношення процесів виховання і самовиховання особистості. 4) Інститут освіти як суб'єкт соціалізації. 5) Соціалізуючі функції сучасної української сім'ї. 6) Соціалізація в школі: труднощі та протиріччя. 7). Специфіка процесу соціалізації у закладі вищої освіти. 8) Сучасна кінематографія та її соціалізуючий потенціал. 9). Друзі та товариші у житті особистості, їх роль як агентів
Лекція 2.	Теорії особистості (4 год)	ЛПЗ 2		
Лекція 3.	Соціалізація особистості (2 год)	ЛПЗ 3		
Лекція 4.	Соціальна структура особистості: статуси, ролі, диспозиції (2 год)	ЛПЗ 4		
Лекція 5.	Концепції соціального характеру. Соціальні типи і типології особистості (2 год)	ЛПЗ 5		
Лекція 6.	Ідентичність та ідентифікація. Соціальні ідентичності особистості (2 год)	ЛПЗ 6		

Лекція 7	Маргінальна особистість, девіантна особистість як соціальні феномени (2 год) .	ЛПЗ 7			соціалізації нарізних етапах життя. 10) Віртуальний світ як простір соціалізації. 11) Соціалізація дітей і дорослих: загальне і особливе. 12) Соціальна активність особистості: визначення та форми прояву. 13) Життєві стратегії особистості: типи і типології. 14). Девіантна особистість та особливості поведінки, що відхиляється від норми. 15) Геніальна особистість: девіація зі знаком «+»? 16) Феномен дітей «Індиго» як предмет соціологічного аналізу. 17). Самогубство як особистісна та соціальна проблема. 18) Легалізація «девіацій» (наркоманії, проституції, тощо) як соціальнонадилема та соціологічна проблема. 19) Алкоголізм як хронічне захворювання та соціальна епідемія: особистісні та соціальні чинники і наслідки.
-----------------	--	--------------	--	--	--

Модуль 2. Сім'я як соціальна група, соціальний інститут та агент соціалізації особистості

Лекція .8	Основні функції сім'ї в суспільстві. Сім'я як джерело соціального та культурного капіталів (4 год)	ЛПЗ 8		Самостійна робота	20). Соціальна обумовленість зростання злочинності. 21) Особистість як об'єкт і суб'єкт насильства. 22) Деградація особистості: соціологічна точка зору. 23) Особистість, гендер та суспільство. 24). Харизматична особистість як суб'єкт соціальних змін. 25) Соціологічний аналіз лідерства. 26) Особистість в колективі: соціологічне вивчення малих соціальних груп(структури, характеру взаємовідносин та ін.).
Лекція 9.	Основні соціально-демографічні характеристики сім'ї (2 год)	ЛПЗ 9			27) Соціальна зрілість особистості: суть і чинники формування.
Лекція 10.	Причини дестабілізації сімейних відносин (4 год)	ЛПЗ 10			28) Протиріччя фізіологічного і соціального дозрівання
Лекція 11	Тенденції розвитку сучасних відносин у сім'ї (2 год)	ЛПЗ 11			29) Соціальне руйнування та саморуйнування особистості: суть і формипрояву. 30) Самотність як соціальна проблема.
Лекція 12	Методи дослідження сім'ї та особистості в соціальних та поведінкових науках (4 год)	ЛПЗ 12			31) Самотня особистість в сучасному світі: девіація чи норма? 32) Шкільний боулінг: девіація чи норма? 33) Самоосвіта особистості за сучасних соціальних умов. 34) Творча особистість, фактори та умови розвитку: погляд соціолога. 35) Різновиди діяльності як підстави типології особистості. 36) Політична та аполітична особистість: соціологічна інтерпретація.

- 37) Позитивний і негативний конфлікт у родині.
- 38) Проблеми становлення та розвитку молодого сім'ї.
- 39) Вплив глобальних проблем людства на сімейні цінності.
- 40) Вплив глобальних проблем людства на сімейні цінності.
- 41) Шлюбно-сімейні установки сучасної молоді.
- 42) Зміна сімейних ролей: гендерний аспект.
- 43) Девіантна поведінка в шлюбно-сімейних відносинах.
- 44) Соціальне та фізичне здоров'я сім'ї як фактор здоров'я нації.
- 45) Альтернативні стилі сімейного життя.
- 46) Міжпоколінні конфлікти в сучасній родині
- 47) Соціальний портрет сучасної української родини.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література

1. Вакуленко С. М. Соціологія сім'ї / С. М. Вакуленко. – Х. : ХНУ ім. В. Каразіна, 2003. – С. 15–29.
2. Воропай Т. С. В пошуках себе. Идентичность и дискурс / Т. С. Воропай. – Харьков: ХДПУ, 1999. – 320 с.
3. Каралаш Н. Г. Соціологія особистості: Навчальний посібник [Електронний ресурс] / Н. Г. Каралаш. – Чернівці: Рута, 2006.
4. Лукашевич М. П. Соціологія сім'ї : підруч. / М. П. Лукашевич, Ф. Ф. Шандор. – К. : Знання, 2013. – 223 с.
5. Подольська Є. А. Соціологія: 100 питань, 100 відповідей / Є. А. Подольська, Т. В. Подольська. – К.: Инкос, 2009. – С. 288–342.

Методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Соціологія особистості та сім'ї» складена для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 054«Соціологія» / Укл.О.В.Борюшкіна. – Харків, 2021. – 21 с.
2. Брегеда А. Ю. Особистість у системі соціальних зв'язків / А. Ю. Брегеда, А. П. Бовтрук, Г. В. Дворецька. Соціологія: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни [Електронний ресурс] – 2012. – Режим доступу: <http://lection.com.ua/sociologia/npsvd/osobistist-u-sistemi-sotsialnih-zv%80%99yazkiv-navchalno-metodichniy-posibnik-dlya-samostiynogo-vivchennya-distsiplin>

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

СИСТЕМА		БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 50	50% від усередненої оцінки за модулі
		до 50	підсумкове тестування
Модульне оцінювання	100 бальна сумарна	до 50	відповіді на тестові питання
		до 20	усні відповіді на практичних заняттях
		до 30	результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.